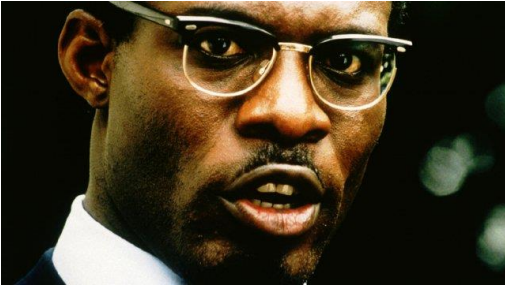

In de week gelegd 27, 26-06-2022, Je tanden laten zien

Eén tand is ál wat rest van Patrice Lumumba (1925-1961), eerste premier van Congo. Dit keerde onlangs terug naar het land dat hem eert als haar held. In juni 1960 werd Lumumba democratisch gekozen als eerste premier van het land. Toen koning Boudewijn, tijdens de onafhankelijkheidsplechtigheid lovende woorden sprak over zijn grootvader koning Leopold II als de 'brenger van beschaving', nam onverwacht premier

Lumumba, en niet de nieuwe president Kasavubu het woord. Lumumba hekelde de vernederende slavernij en het onrecht dat de Congolese bevolking was aangedaan tijdens de koloniale periode. Wanneer hij, al op 14 september 1960, wordt afgezet tijdens een coup, slaat hij op de vlucht, wordt opgepakt en geëxecuteerd. Zijn lichaam zou vervolgens zijn opgelost in zwavelzuur. Bij een huiszoeking in 2016 bij zijn dochter, wordt een tand van Lumumba gevonden. Afgelopen week werd vanuit het Brusselse Van Egmontpaleis deze tand in een grote donkere doodskist overgedragen aan zijn familie. Waar het Congolese volk zich verheugt over de thuiskomst van haar held, twijfelen critici aan de echtheid van de tand. Het is de vraag of er überhaupt iets rest van deze man. Er is zelfs geen graf...

Dit doet denken aan Jeanne d'Arc (1412-1431), slachtoffer van zowel het conflict tussen Engeland en Frankrijk, als van een Franse burgeroorlog. Hoewel diepgelovig, is Jeanne geen 'pilarenbijtster'. Zij hoort stemmen van de Hemel en ontvangt de opdracht het beleg van de Engelsen bij Orleans te breken; vandaar haar bijnaam 'De Maagd (la Pucelle) van Orléans'. Jeanne kleedt zich als man, draagt een zwaard en ontwikkelt zich tot vaandeldraagster van het verzet tegen de Engelsen. Zij slaagt erin het moreel van de troepen te versterken, en krijgt de kroonprins zo ver dat hij naar de Reims gaat om zich daar in de kathedraal als Karel VII tot koning te laten zalven en kronen. De Engelsen zoeken, samen met de Franse vijanden van Jeanne en de koning, wraak. Zij slagen erin om Jeanne na een gemanipuleerd proces van 56 zittingen, te laten veroordelen voor ketterij en Godslastering tot de brandstapel. Zij is dan pas negentien jaar oud. Na verbranding worden haar as en beenderresten in de Seine geworpen. Twintig jaar nadien zuivert de koning Jeanne van elke schuld, en onder paus Calixtus III wordt het vonnis in 1456 als 'corrupt' verworpen. Uiteindelijk wordt Jeanne in 1920 heilig verklaard. Zij geldt als één van de patroonheiligen van Frankrijk. Net als later bij Lumumba, bleef er van Jeanne niets over. Op de aan haar toegewijde kerk in Rouen staat daarom geschreven: *"O, Jeanne, zonder graf en zonder portret; je weet dat de tombe voor de helden zich bevindt in het hart van de levenden."* Het licht dat Jeanne en Lumumba ontstaken, blijkt bestand tegen de tand des tijds. Sterker, het is voor mensen een bron van inspiratie in de strijd voor gerechtigheid.

